

Háskóla-, iðnaðar- og nýsköpunarráðuneytið

fundurm eð fjárlaganefnd 29.09.23

Stjórnarráð Íslands
Háskóla-, iðnaðar- og
nýsköpunarráðuneytið

Dagskrá

- 1 | Breytingar frá fjárlögum 2023
- 2 | 07 - Nýsköpun: Endurskoðun íþágu skilvirkni
- 3 | 112 - Fjárskipti, netöryggi og stafræn málafni
- 4 | 21 - Háskólastig
 - Árangurstengd fjármögnun háskóla
- 5 | Þróun fjármögnunar

Breytingar frá fjárlögum 2023

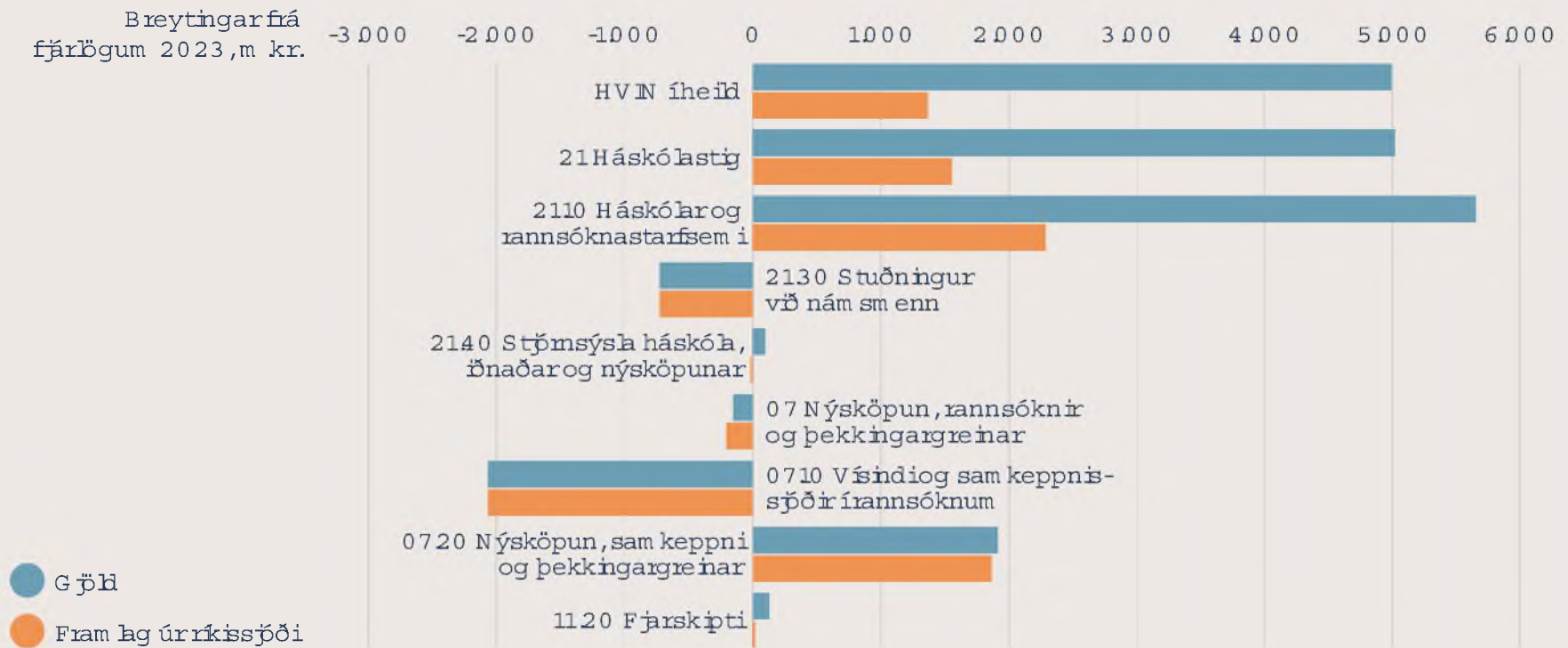
Fjármálaáætlun gerir ráð fyrir auknu fjármagnitil málaflökka HVIN

Íaðhaldinu sem er fram undan
erekkibara málvægt að við
fjárfestum áfram í háskólum,
vísindum, iðnaði, fjarskiptum og
nýsköpun, heildur að hver einasta
króna nýtist til málriárangurs

Við þurfum að taka
ákvarðanir sem stuðla að
betrinýtingu fjármagns

Fjárlagafrum varp 2024

Breytingar frá
fjárlögum 2023, m kr.

Fjárlagafrum varp 2024
Breytingar frá fjárlögum 2023, m kr.

Breytingar á fjárlagaliðum HVN

Fjárfheimildir aukast til:

- Háskóla þegar árangurstengd frám ögnun háskóla verður innleidd
- Háskóla Íslands vegna leðréttinga á tekjuáæ tölun
- Endurgreðsla vegna rannsóknar- og þróunarverkefna

Fjárfheimildir dragast sam an til:

- Ram málæ tana ESB vegna gengisþróunar
- Tímabundinna framlaga vegna Covid-19 til Tækniprófunarsþóðs og Rannsóknasþóðs sem ganga að hluta til baka
- Menntasþóðs nám smanna þar sem nám smönnum sem taka nám slán fækkar

07 Nýsköpun og rannsóknastarfsem í

Endurskoðun íþágu skilvirkni

Endurgreðslur vegna R&D og skýrsla OECD
Sam eining NSA og Krú

07 Nýsköpun og rannsóknastarfsemin

Mikilaukning í fjármögnun á málafnasviði 7 á síðustu árum, m.a. í tengslum við Covid-19

- Áhersla á stuðning við rannsóknir, þróun og nýsköpun sem leið til að byggja undir sjálfbærnan hagvöxt
- Á þessu kjörtímabil er áhersla á endurskoðun stuðningssumhverfis með aukna skilvirkni og aukna innviðbyggingu og bættan þjónustu við hagséðla

Endurgreiðsluskatta vegna rannsókna- og þróunarverkefna

- 2019-2021 / Tímabundin hækkun fram lagna (35% fyrir litil og meðalstór fyrirtæki, þakkað 111 m kr).
- **Þetta kjörtímabil** / Tímabundin hækkun fram lengd til 2025. Áhersla á áhrifa vöxt og nýsköpunarstarf í samstarfi við OECD. Nýburstöður nýttar til endurskoðunar á regliverki og framkvæmdum með aukna skilvirkni og aukin áhrifa á markaði.

Stuðningur við fjármögnun hvernýsköpunar

- 2019-2021 / Stofnun Kriú nýsköpunarsjóðs og nýtt fjármagn í fjármálaáhrifa til nýtt sem mótframlag til nýrra vísisjóða
- **Þetta kjörtímabil** / Endurskoðun fjármögnunarsjóða - Kriú og NSA - í því skyni að minnka um sýslukostnað, auka skilvirkni og að lagna stuðningsumhverfið að breytilegum þörfum í sprotaumhverfi

Stuðningur við samkeppnissjóði

- 2019-2021 / Tímabundin hækkun fram lagna í sjóðum, m.a. vegna Covid
- **Þetta kjörtímabil** / 75% tímabundin hækkun í Tæknipróunarsjóð og Rannsóknasjóð gerð varanleg. Hækkun fram lagna í Innviðasjóð og Nýskjöð nám smanna með það viðstöðu fyrir Covid. Áhersla á endurskoðun sjóðumhverfis og samþingun sjóða.

112 Fjarskipti, netöryggi
og stafræ n þróun

11.2 Fjárskipti, netöryggi og stafræn þróun

Málafnasviðið verður fyrirferðarmeira og mikilvægarm eð hverjum deginum, ekkisíst vegna breytinga íheimspólitík og hraðristafrænniþróun og gervigreind

Fjárskipti

Fjárskiptasþöurhefur verð fram lengdurum eittár, þe. fjármagnaðurtil 2025 tilað mæta kröfum um tengingarum land allt

Netöryggi

Aukin fram bög á síðasta árinýttast íaðgerðaáá tln ínetöryggi

Fjármagn einnig sótt til ESB tilað fjármagna stofnun og rekstur NCC

Fyrirhugað er að sækja meira fjármagn í ESB sþði, ma. tilstuðnings við stafræna þróun og netöryggi

Stafræn þróun

Stafræn þróun og gervigreind fluttust til HVN við stjórnskiptien því fylgdina rekkert fjármagn. Auka þarf fjármagn tilað geta unnð að aðgerðum í þessum málaflokki

Til að vera samkeppnishæfa fá svðinetöryggis og tilað innleiða nýja netöryggis-tilskipun m un þurfa aukð fjármagn í þennan málaflokk

21H ~~háskóla~~stígr

Árangurstengd fjárm ögnun háskóla
Fram lög tilháskóla 2024 úrnýrri fjárm ögnun

Íslenskir háskólanemendur eru að skilja betra háskólanám og samfélagið á skilja að hér séu háskólar á heimsmælikvarða. Sú er þvím iðurekki raunin. Hín Norðurlöndin hafa öll átt skóla á m eðal 100 bestu háskóla heimis, en enginn íslenskur háskólinæ r á listann yfir 500 bestu.

Við eigum frábæra kennara og metnaðargjama nemendur en kerfið hefur leitt til ákveðinnar sóunar og hvorki veitt skólunum þann stuðning né búið til þá hvata sem eru forsenda framúrskarandi árangurs.

Langþráðar breytingar

- Háskólamir hafa um langt árabílkalað eftir endurskoðun á núverandi fyrirkomulagi
- Athugasemdir Ríkisendurskoðanda frá 2007 og hvatt tilbreytinga á kerfinu til að auka skilvirkni og gæði háskólanáms
- Grænbók um fjármögnun háskólanna frá 2019
- Skýrsla starfshóps um gæði og skilvirkni í háskólastarfi frá júlí 2021

Verklag og sam ráð

- Undirbúningur hófst strax í upphafikjörtímabils
- Aþjört forgangsmál-6 .sprettur í gangi
- Fyrsta útgáfa verður keyrð samhlöðafjarlægafnum varpi 2024
- Ítarlegra samráð fram undan

Vinnustofur

- Vinnustofa með háskólum um breytur reikniskans
- Vinnustofa með háskólum um reknifokka
- Vinnustofa með stúdentum um reknifokka
- Vinnustofa með stúdentum um líkanð almenn

Hvað var reiknilíkan háskóla?

- „Reiknilíkan háskóla“ vísar í fram lag ríkissjóðs til háskóla eins og það bitist í fylgiriti fjárlaga
- Byggir á reglugerð frá 1999
- Reiknilíkanin var þakvætt skref á sínum tíma
 - Skapað itengslá m illifjarveitinga og nemenda fjölda

Gallar reiknilíkansins

- Ó gagnsæ tt
- 15 reiknifokkar, sum írm þög litlir
- Uppfær it handviki frá 2016
- Áhersla á m agn frækaren gæ ði
 - Áhersla á þreyttareiningar
 - Ó nákvæ m skilgreining á þreyttum einingum
- Brautskráningarfram lög vega lítið af heildinni
- Rannsóknafam lög eru óljós og illrekjanleg
 - „Rannsóknir og annað“ ekkiréttnefni
 - Engin tengslvið árangurog gæ ðirannsóknar
- Sam félagslegar áherslur óskýrar

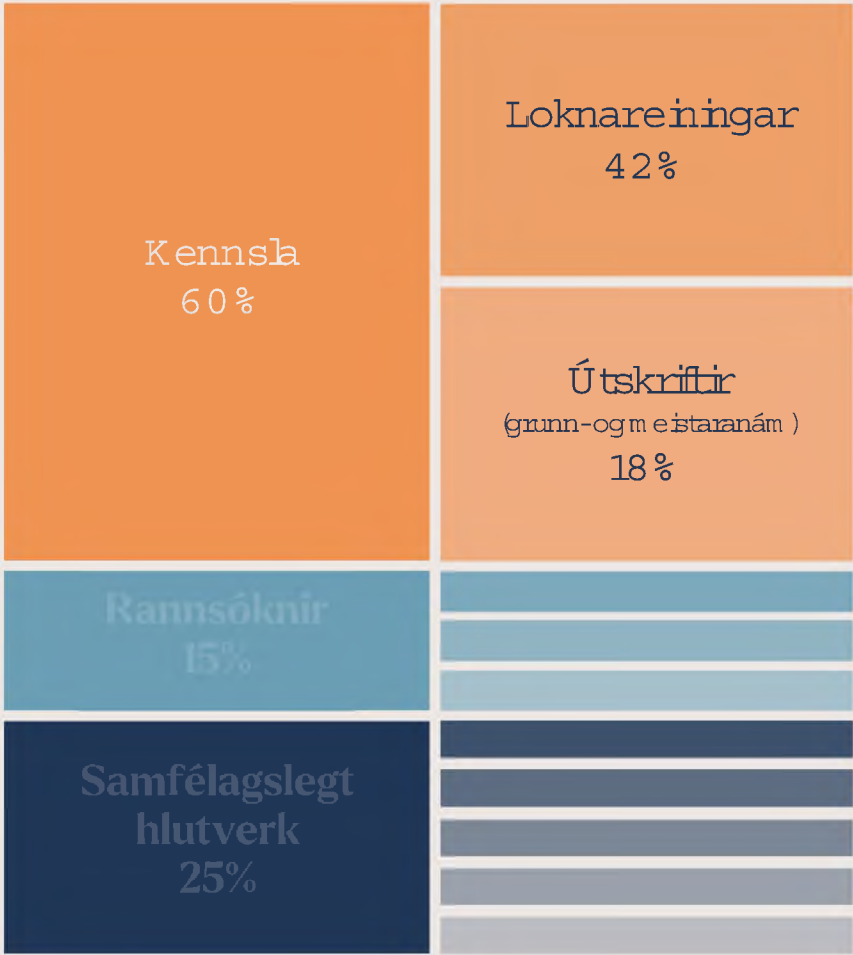
GÆÐI>MAGN
Snúð frá þreyttum
einíngum tilþkinna,
áhersla þögð á gæði
um fram m agn

SKILVIRKNI
Væ giútskrifta
í fjárm ögnun
m argfaldað

RANNSÓKNIR
Rannsóknarfram þög
gerð árangurstengd
í fyrsta sinn

SAM FÉLAGSLEGT
HLUTVERK
HÁSKÓLA
T.d. fjámám og þöfn
tækifæritilnáms

Áherslur
árangurstengdrar
fjárm ögnunar

Kennsluhluti

Þreyttareiningar → Loknareiningar

Aðföng → Afköst

Fækkun reikniflokka úr 15 í 4

Loknareiningar
42%

Reikniflokkar

Alþarnám skólar sem
kenndar eru á Íslandi
flokkast í fjórar flokkar eftir
ISCED-númerum, leðrétt eftir atvikum

4 flokka kerfið

Loknareiningar innan ákveðinnar
nám skólarvígtaðar í samræmi
við reikniflokk nám skólarinnar

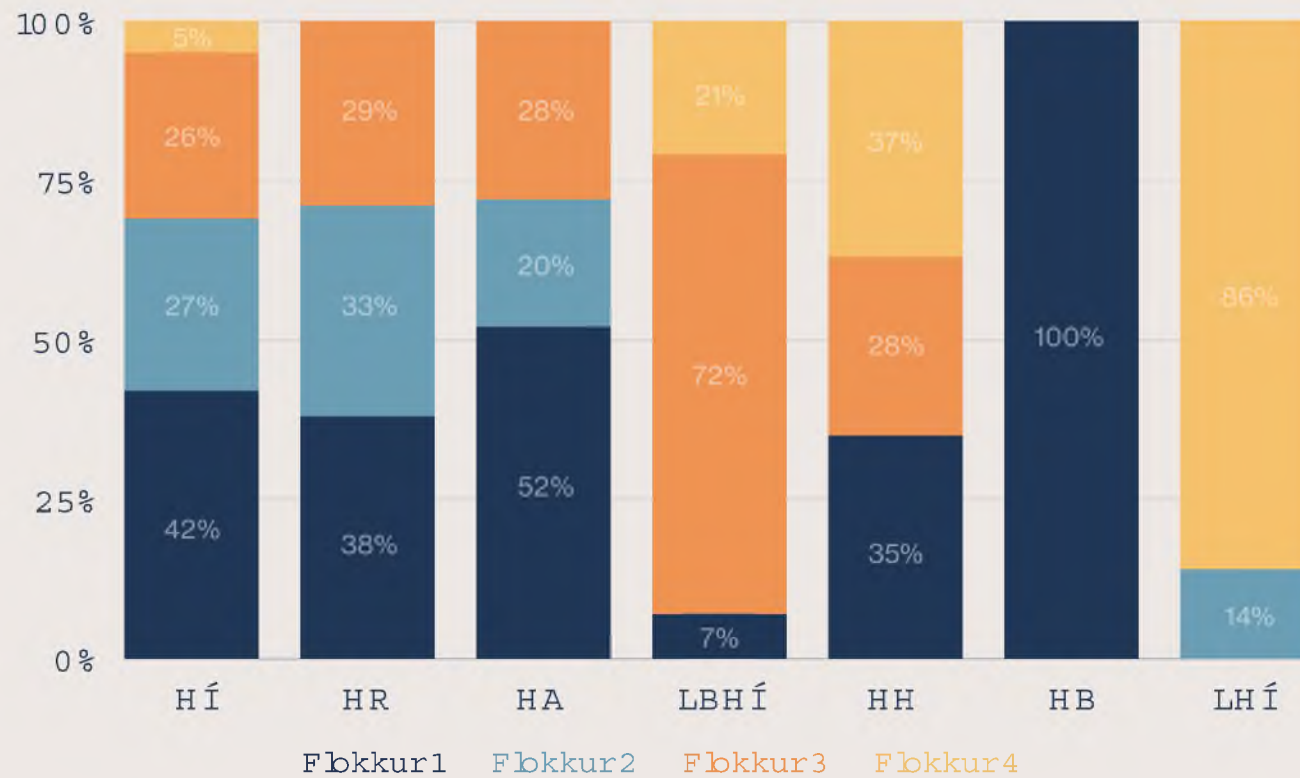
- 1 Félags-, hug- og mennta-
vísindiauk aðfaramám s
- 2 Kennaranám, félagsráðgjöf,
sálfræði, tölvunarfræði og
stærðfræði
- 3 Heilbrigðisvísindi, raunvísindi,
verk- og tækninám
- 4 Læknis- og tannlæknisfræði,
listnám, búvísindi, hestafræði

4 flokka kerfið

Loknareiningar innan ákveðinnar nám sleðarvígtaðar í samræmi við reiknifbkk nám sleðarinnar

1	Félags-, hug- og mennta- vísindiauk aðfaramám s	41% nem enda	Stuðull 1	Fram lög á hvem ársnem a 619 þ kr.
2	Kennaranám , félagsráðgjöf, sálfræði, tölvunarfræði og stærðfræði	24% nem enda	15	928 þ kr.
3	Heilbrigðisvísindi, raunvísindi, verk- og tækninám	28% nem enda	2	1237 þ kr.
4	Læknis- og tannlæknisfræði, listnám , búvísindi, hestafræði	7% nem enda	4	2475 þ kr.

Skipting innan skóla Íknareiningar

Brautskráningarfram lög

Vægiútskrifta m argfaldað

Loknar einingar
42%

Útskriftir
(grunn-og m eistaránám)
18%

- Áhersla lögð á **árangur**
- Brautskráningarfram lag vegna grunnnám í ferúr 350 þ kr. í um 1,1 m kr.
- Brautskráningarfram lag vegna m eistaragráðu ferúr 355 þ kr. í um lega 2 m kr.
- Hvatifyrir skóla að kom a nem endum alla leið í gegnum nám ið

Brautskráningarfram lög

Vægiútskrifta margfaldað

Útskriftir
(grunn- og meistaránám)
18%

	Stuðull	Fram lög á gráðu í nýrri fjárfögnun m.v. brautskráningar 2020 og 2021	Fram lög á gráður ínúverandi lögum skv. fjárfögum 2023
Dipóm agráður	0,2	224 þ kr.	50 þ kr.
Grunnnám sgráður	1	1122 þ kr.	350 þ kr.
Meistaragráður	2	2243 þ kr.	355 þ kr.
Meistaragráður (90 ECTS)	1,5	1682 þ kr.	355 þ kr.
Vöbótargráða á meistarast.	0,5	561 þ kr.	55 þ kr.

Rannsóknahluti

Um bunað fyrir árangurog
gæði rannsóknum með
fjölbreyttum mælikvörðum

15%

Birtingartölfræði 8%

Útskriftir (Ph.D.) 2%

Erlendir styrkir 5%

- Hingað til hafa fjárveitingar ríkis til háskóla ekkitekið með af rannsóknavirkni
- Ætlunin er að dreifa hluta fjármagnsins til skólanna á grundvelli framfaristöðu í rannsóknum og birtingu vísindagreina

Rannsóknahluti

Birtingatölfæði 8%

Mælikvarðar og vægi þeirra

	Ritýndar birtingar x áhrifastuðull tilvísana*	Opinn aðgangur	Aþþölegt sam starf	Topp 10% birtingar	Topp 1% birtingar	Topp 10% tínarit
Fjármagn sem dreift er í nýrri fjármögnun	1622,5 m kr.	295 m kr.	354 m kr.	354 m kr.	59 m kr.	265,5 m kr.
Hlutfall af rannsóknahluta	55%	10%	12%	12%	2%	9%
Hlutfall af fjármögnunarkani	4,5%	0,83%	1,0%	1,0%	0,2%	0,7%

Rannsóknahluti

Birtingatölfæði 8%

Hvað fæst mikið fyrir hverja birtingu?

	Ritýndar birtingar x áhrifastuðull tilvísana*	Opinn aðgangur	Aþþölegt samstarf	Topp 10% birtingar	Topp 1% birtingar	Topp 10% tím arit
Fjármagn sem dreift er í nýrri fjármögnun	1622,5 m kr.	295 m kr.	354 m kr.	354 m kr.	59 m kr.	265,5 m kr.
Fjölgreina (3 ára meðaltal)	3 238,7	1181	1431,3	284	41	614,7
Fjármagn per grein	501 þ kr.	250 þ kr.	247 þ kr.	1246 m kr.	1439 m kr.	432 þ kr.

* Leðrétt fyrir fráðasvði

Að meðaltali fá greinarm eð háan tilvísunarstuðulm eira fjármagn per grein en greinarm eð lægristuðul

Rannsóknahluti

Um bunað fyrir árangurog
gæði rannsóknum með
fjölbreyttum mælikvörðum

15%

Birtingatölfræði 8%

Útskriftir (PhD.) 2%

Erlendir styrkir 5%

- 9 m. kr. fram lag vegna útskrifta doktorsnemanna í kílhákkun
 - Stuðlarað aukinnirannsóknavirkni og hvatir fyrir skólana að styðja nemendur í gegnum doktorsnám

Rannsóknahluti

Um bunað fyrir árangurog
gæði rannsóknum með
fjölbreyttum mælikvörðum

15%

Birtingatölfræði 8%

Útskriftir (Ph.D.) 2%

Erlendirstyrkir 5%

- Um bunað fyrir erlenda styrkjásókn
 - Mikilvægt fyrir rannsóknir og samkeppnishæfni Íslands
 - Hæstu fjárhæðimarkom á úr Horizon og ERASMUS áætluðum ESB
- Í nýju fjármögnunarlíkanagerúm lögga 1,6 m.a.kr. ráðstafað til að efla styrkjásókn
 - Fjármögnun í hlutfalli við styrkjásókn síðustu 5 ára í gegnum Horizon og ERASMUS
 - Fleiribreytur í skoðun

Háskólar í þágu samfélags

25%

Kennsluauki 5%

Rannsóknarauki 5%

Efning byggða 3%

Innleiðing 6%

Sókn háskóla 6%

Samfélagslegt
hlutverk

Kennsluauki

Öllum nemendum fylgir
kostnaður, ekki einungis
þeim sem ná prófum.
Þvíverður 5% fjármagnsins
deilt út frá nemendafjölda
óháð nám sárangri.

Rannsóknarauki

Breytan „birtingatölfæði“ er háð þeim annmarka að enn tekur hún ekki tillit til birtingu ritýndra greina á íslensku.

Fræðasvið sem bita megnð af sínum greinum á íslensku nýta þvíekkistuðnings úr „birtingatölfæðinni“.

Á meðan unnið er í því að gagnagrunnamirtaki með aföllum helstu birtingum ertínabundið settur inn sérstakur rannsóknaraukiseðil verður út tilskóllanna svo að þeir geti d. stutt við rannsóknir og birtingar á sviði lögfæði, íslenskrar tungu og menningar.

Efling byggða

Menntun gerthátt undirhöfði
öllum landshlutum í samræmi
við byggðasjónarm ið

3% affjarm agnitilháskóla sérstaklega
til landsbyggðarháskóla með staðnám

- HA, LBH Íog Háskólinn á Hólum
- Vegna smæðar og eðlináms, td. á sviði
búvísinda, bjóða upp á dýrara nám en
stærri skólar á höfuðborgarsvæðinu

Sókn háskóla

Þörfum fathaðra einstaklinga og innflytjenda sérstaklega mætt til að fjölga tækifærum til bættara lífsgæða og atvinnu við hæfi.

Þetta þýðir endum í STEAM-greinum.

5 Smæðarálag vegna fámennra greina sem mikilvægt er að kenna hér á landi.

6 Stuðningur við skóla til innleiðingar á stefnu þeirra m. v. atvinnulíf.

7 Endurgjöf frá nemendum, þ.e. upplifun þeirra af náminu, sbr. Finnland.

Samfélagslegt
hlutverk

Innleiðing

Háskólum tryggð sam a fjárm ögnun og birtist í frum varpi til fjárlaga 2024

Þar he kka fram lög frá fjárlögum 2023 vegna þess að:

- Tím abundin Covid fram lög ganga tilbaka
- Í fjárm á háæ tlin 2024-28 vargerð 0,5% aðhaldskrafa á háskóla fyrir 2024 sem nem a 230,6 m kr.
- Ofan á þetta bæ tast sértæ kar aðhaldskröfur í fjárlaga frum varpi 2024 sem nem a 244,1 m kr.

Háskólum tryggð sam a fjárm ögnun á nem enda og fyrir heim sfarakdur (á föstu verðlagi)

- Háskólar sem fá stuðning vegna þessar eru LH ÍHA, LBH Íog Háskólinn á B ífröst
 - Í þessum skólum voru fleirir nem endur skráðir skólaári 2022-23 heldur en 2019-20

Samfélagslegt
hlutverk

Að innleiðingu bkinni

Drög	Hugsanlegt vægi afheild þegar innleiðingu lýkur
Byggðasþnam ið	3%
Rannsóknarauki	2-4%
Skráðir nem endur	3-5%
Mat á stefnu háskóla og innleiðingar hennar	3-5%
Endurgjöf nemenda	2-3%
Stefna Vísinda- og nýskráðs	5-7%
Hagnýting rannsókna og tengsl við atvinnulíf	1-3%

enn óútfært að fullu

Að innleiðingu bkinni verður fjármagn ið sem nú fer i innleiðingu nýtt til að styðja háskólana við að iðka sitt samfélagslega hlutverk, innleiða nýjungar i kennsluháttum, setja sér mætaðanfulla stefnu og stuðla að hagnýtingu rannsókna

Samfélagslegt hlutverk

Áhrif á sjálfstætt starfandi háskóla

- Fram lög til sjálfstætt starfandi háskóla hefur verið skert með ógagnsæm hætti
 - Lögum samkvæmt hafa þeir heimild til að innheimta skólagjöld sem opinberir skólar hafa ekki heimild til að gera
- Sjálfstætt starfandi grunnskólar á Íslandi 75% af opinberu fjármagni
- Í nýju kerfinu unnu sjálfstætt starfandi háskólar fá 75% af framlagitil opinberra skóla

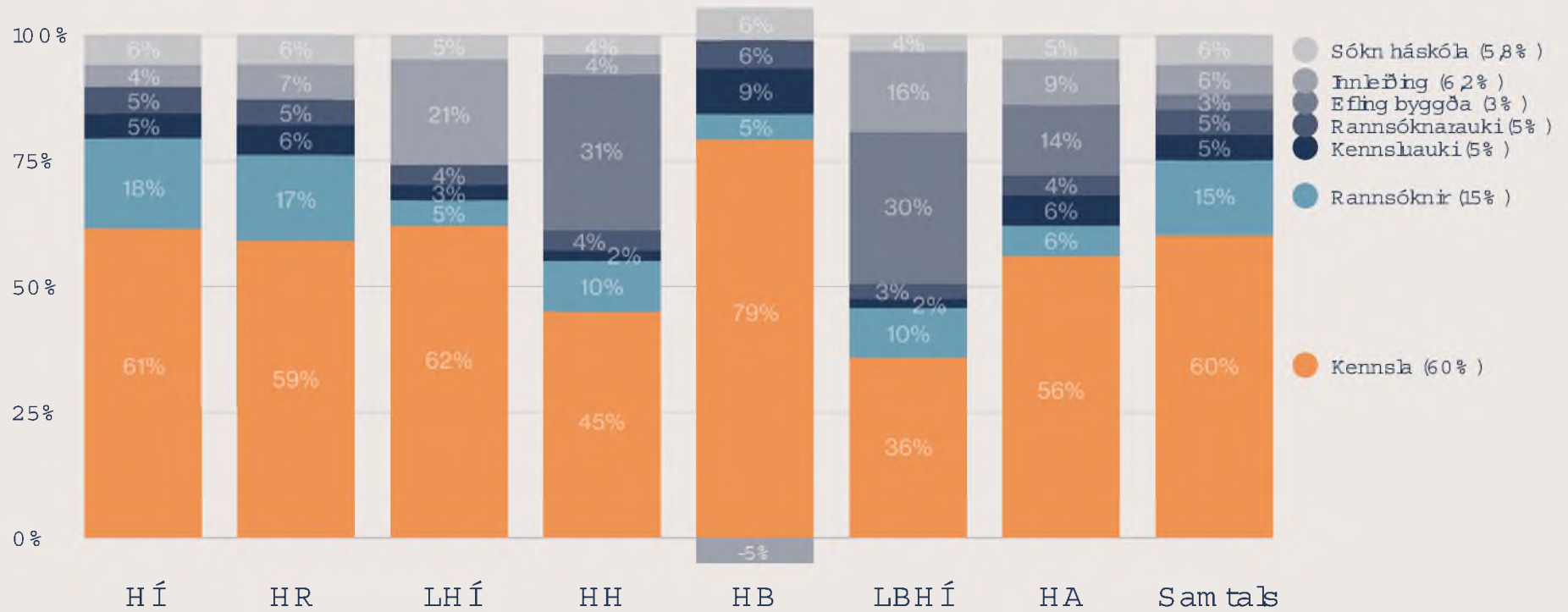

Árangurstengd fjárm ögnun háskóla
ergagngerkerfisbreyting sem hefur
ekkibara áhrif á árangurnem enda
og allra háskólanna heildureinnig
sam keppnishæ fni Íslands

Fram lög til
háskóla 2024 úr
árangurstengdri
fjárm ögnun

Fram lög tilháskóla 2024

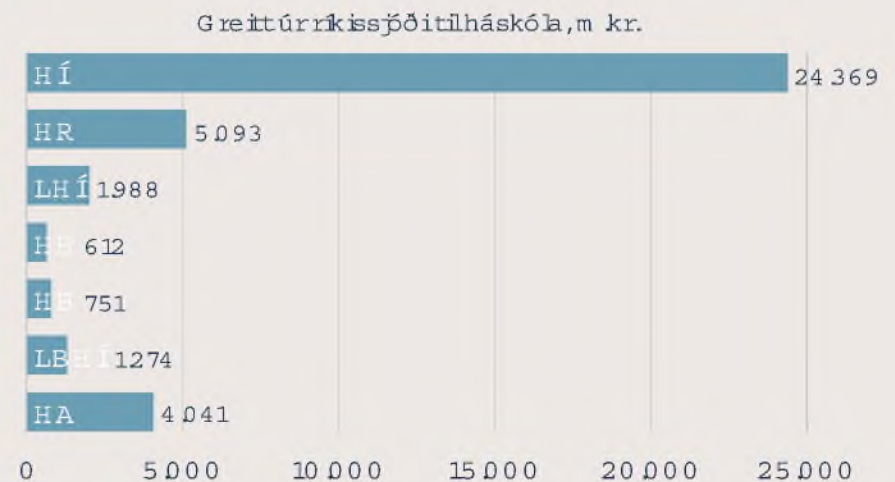
Sam félagslegt hlutverk brotönnur

Fram lög tilháskóla 2024

Sam félagslegt hlutverk brotðniður

	Fjárög 2023	Fjárlaga- frum varp 2024 án kv	Árangurst. fjárm ögnun háskóla án kv	Árangurst. fjárm ögnun háskóla með kv
H Í	22 680	21 422	22 813	24 369
HR	4 653	4 519	4 801	5 093
LH Í	1 713	1 617	1 885	1 988
HH	605	544	568	612
HB	707	642	708	751
LBH Í	1 254	1 081	1 186	1 274
HA	3 616	3 433	3 797	4 041
Sam tals	35 228	33 257	35 757	38 129

Þróun fjárm ögnunar

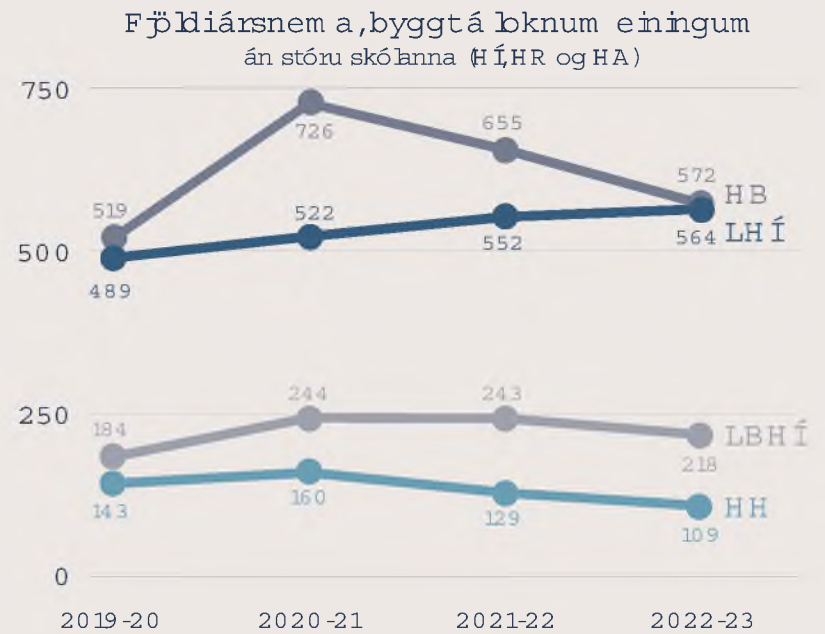
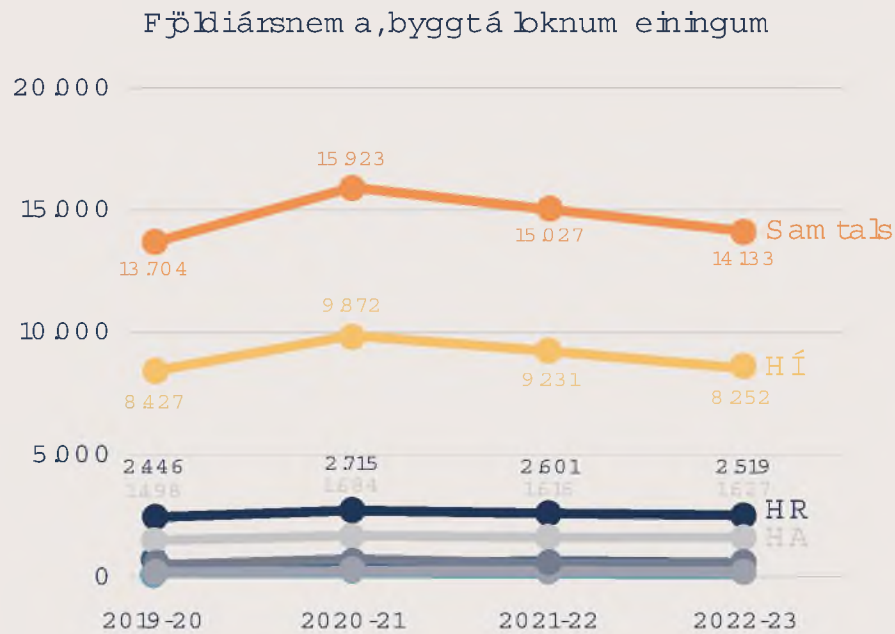
Nem endapróun

Education at a Glance

Meira fjármagn þarfti að ná Norðurlöndunum

Nem endaþróun

3,1% aukning m íliskóláranna 2019-20 og 2022-23

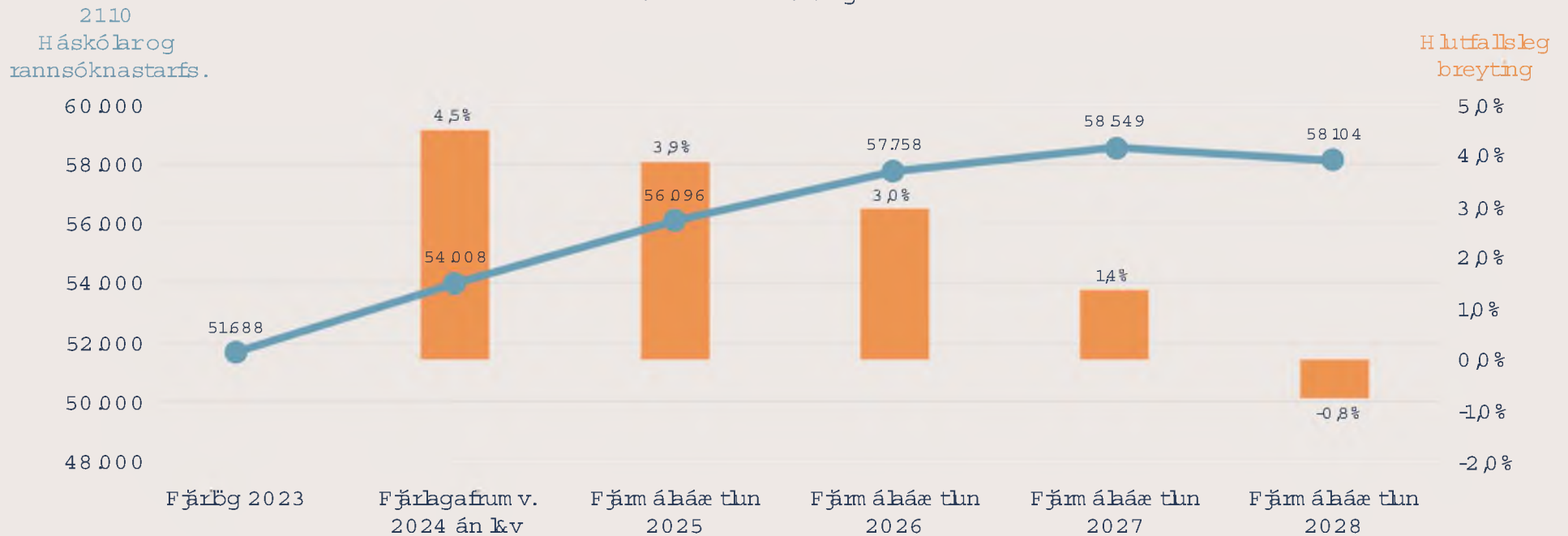
Fram lög á ársnemum a ínýrri fjármögnun a ír skólarm eð m eira en fyrir Covid

	Skólaárið 2019-20	Skólaárið 2020-21	Skólaárið 2021-22	Skólaárið 2022-23	Skólaárið 2023-24 (m.v. samnemna- fjalla og fyra ár)	Breyting m. illi 2019 og 2024
HÍ	2,395 m kr.	2,158 m kr.	2,477 m kr.	2,660 m kr.	2,676 m kr.	11,7%
HR	1,788 m kr.	1,669 m kr.	1,830 m kr.	1,847 m kr.	1,906 m kr.	6,6%
LHÍ	3,169 m kr.	3,006 m kr.	3,037 m kr.	3,035 m kr.	3,340 m kr.	5,4%
HH	4,134 m kr.	3,970 m kr.	4,788 m kr.	5,549 m kr.	5,203 m kr.	25,9%
HB	1,158 m kr.	934 þ kr.	1,103 m kr.	1,237 m kr.	1,239 m kr.	6,9%
LBHÍ	5,260 m kr.	4,928 m kr.	5,145 m kr.	5,766 m kr.	5,451 m kr.	3,6%
HA	2,223 m kr.	2,105 m kr.	2,248 m kr.	2,223 m kr.	2,335 m kr.	5,0%
Meðaltalá nemanda	2,323 m kr.	2,114 m kr.	2,375 m kr.	2,493 m kr.	2,530 m kr.	8,9%

m.v. bknareiningar á verðlagi 2023

Þróun fjárhæim ilda tilháskólastigs á tím abili fjármálaáætlunar

tölur ím kr. á verðlagi 2023

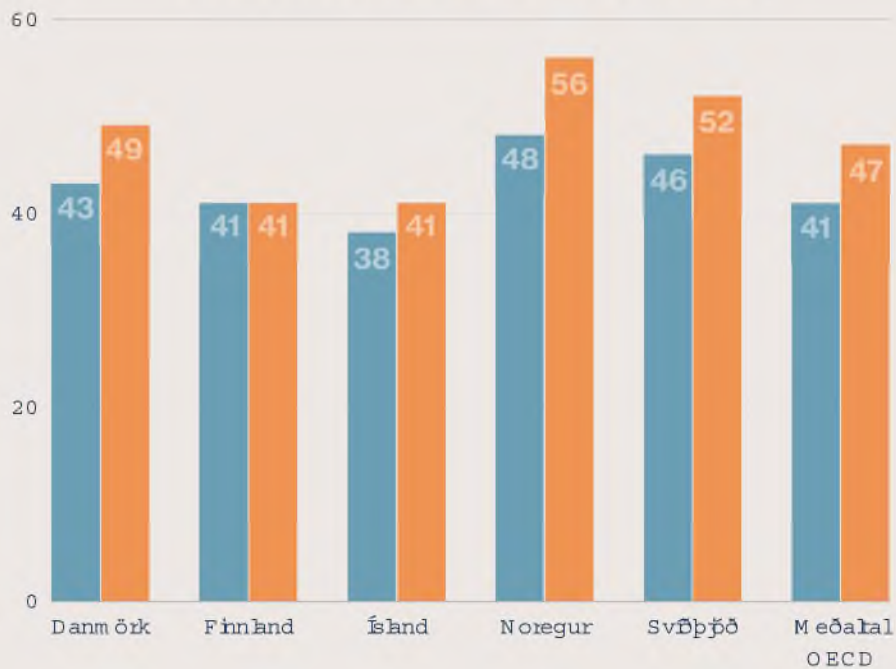
Education
at a Glance

Nýastaðpólegi
samanturðurinn frá OECD

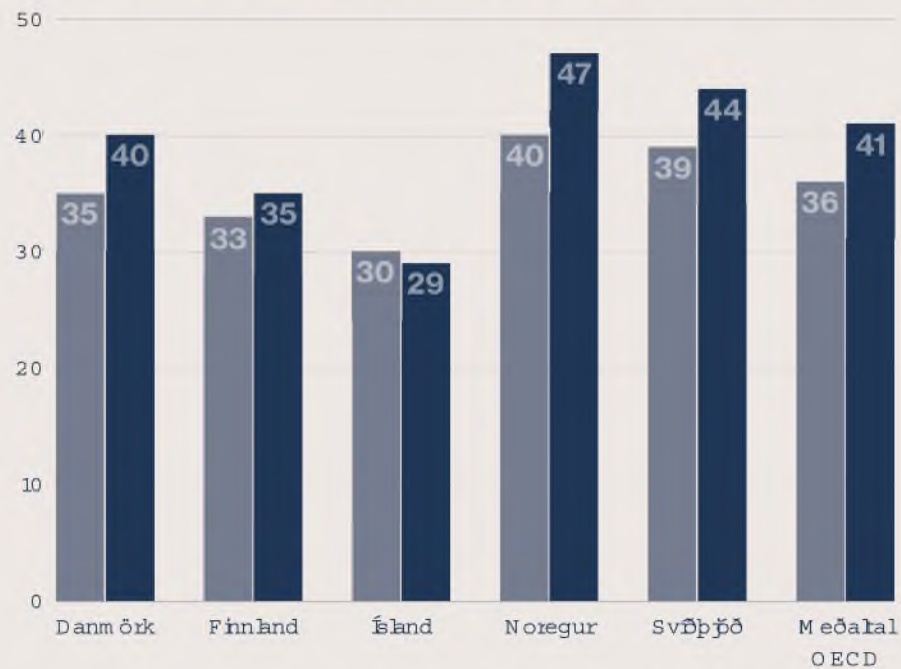
Ó f fáirungir karlm enn í háskólum

skv. Education at a Glance (2023) um stöðuna árið 2022

Hlutfall háskólamenntaðra 25-34 ára

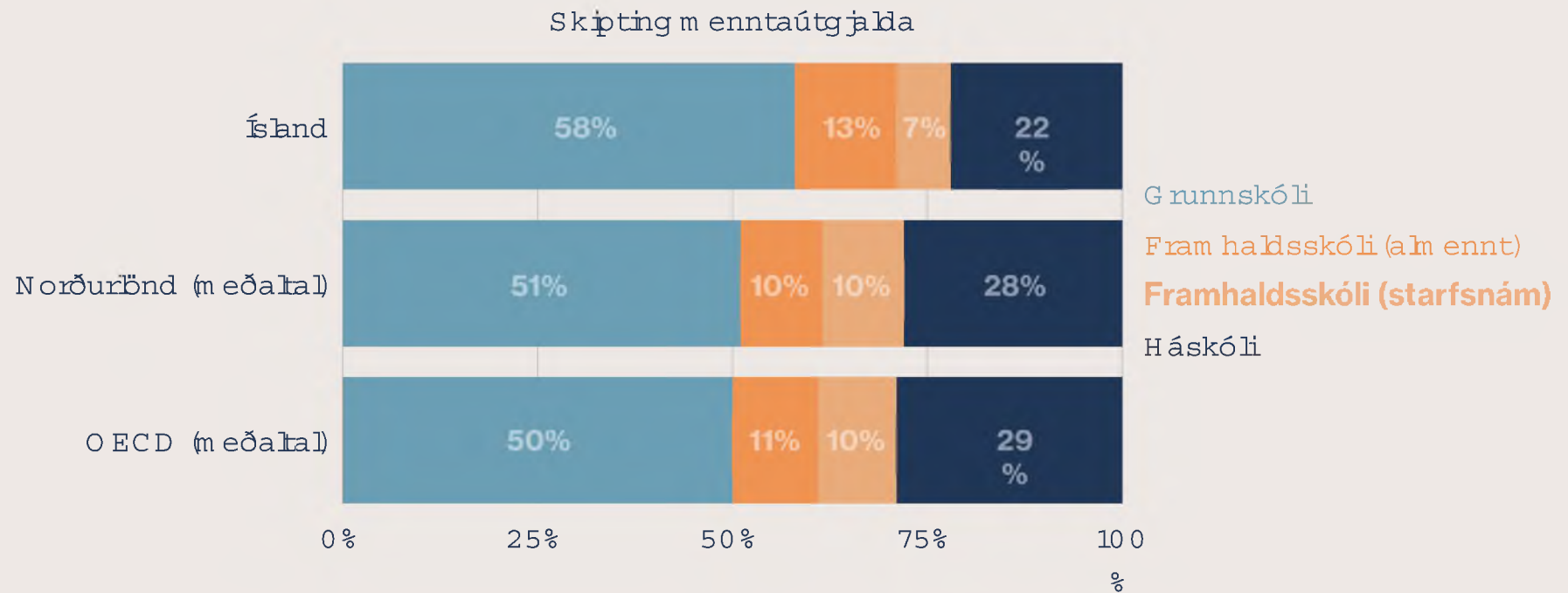

Hlutfall háskólamenntaðra karla 25-34 ára

Háskólastigið verr fjármagnað en önnur skólastig

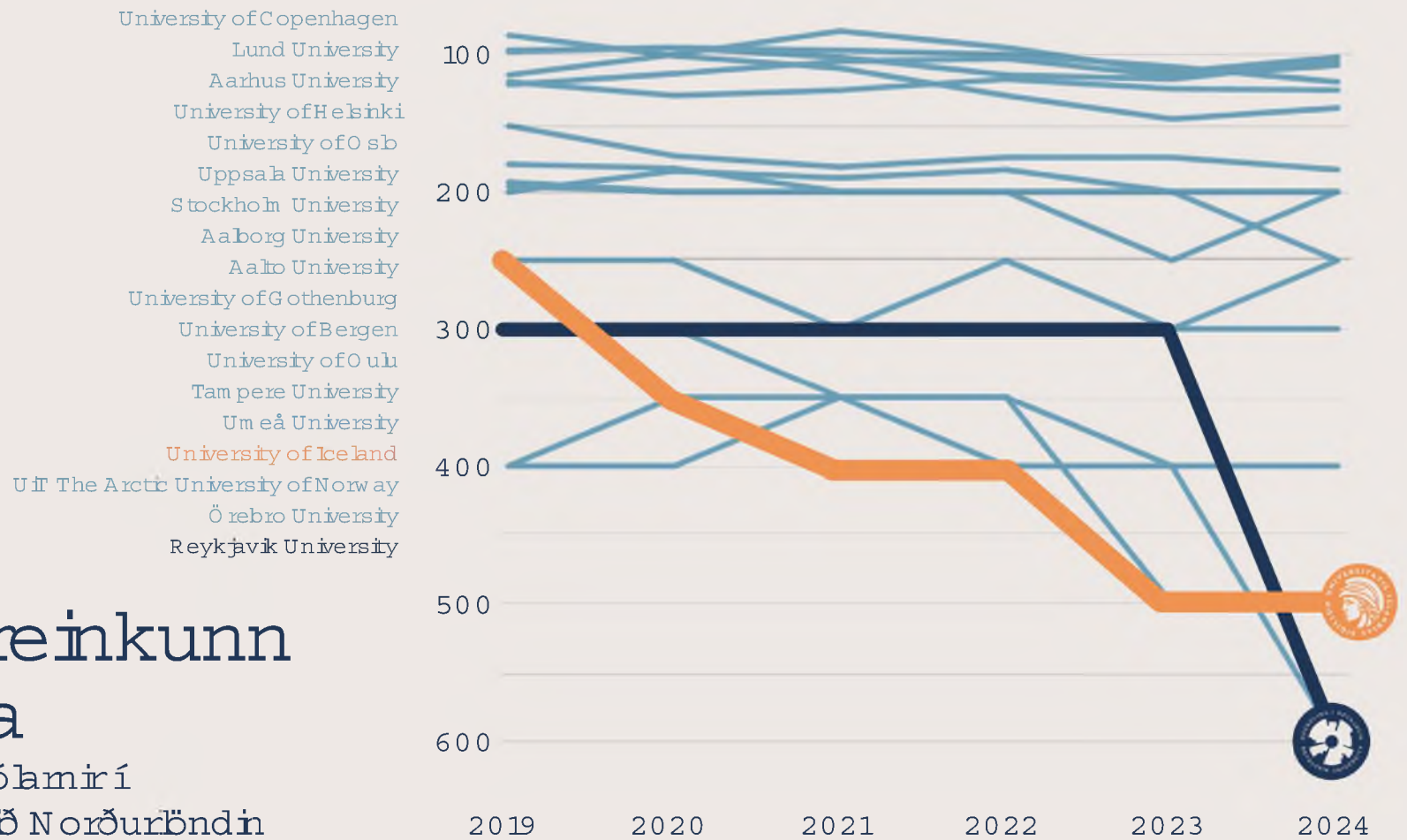
skv. Education at a Glance (2023) um stöðuna árið 2022

Heildareinkunn háskóla

Íslensku háskólamir í

sam anburðivæð Norðurlöndin

Mun m eira fjármagn þarf ef það á að ná Norðurlöndunum

Ef Ísland á að ná meðaltali Norðurlandanna um útgjöld á hvem nemenda þá þurfa þau að aukast um 38% m. Það vð tölur frá árinu 2019 og 40% efm. Það er vð tölur frá árinu 2020

- Tölumárenu úrnýjstu útgáfu
Education at a Glance skýrslu OECD

Í fjármálaáætlun var ákveðið að fara í sókn háskóla

- Það bitist í 3,5 m. kr. aukningu á framlagirkinis til háskólastígs í fjárlagafrumvarpi 2024 (á verðlagi 2023)

Á mótiveguradhalid sem settera háskóla í fjárlagafrumvarpi ársins 2024

- Þegar tekið er tillit til þess er aukningin í frumvarpinu til háskóla 3,0 m. kr.

3 m. kr. hækkun
fram lagna í
árangurstengdri
fjármögnun árið 2024
dugar ekkittalað ná
meðaltali
Norðurlandanna

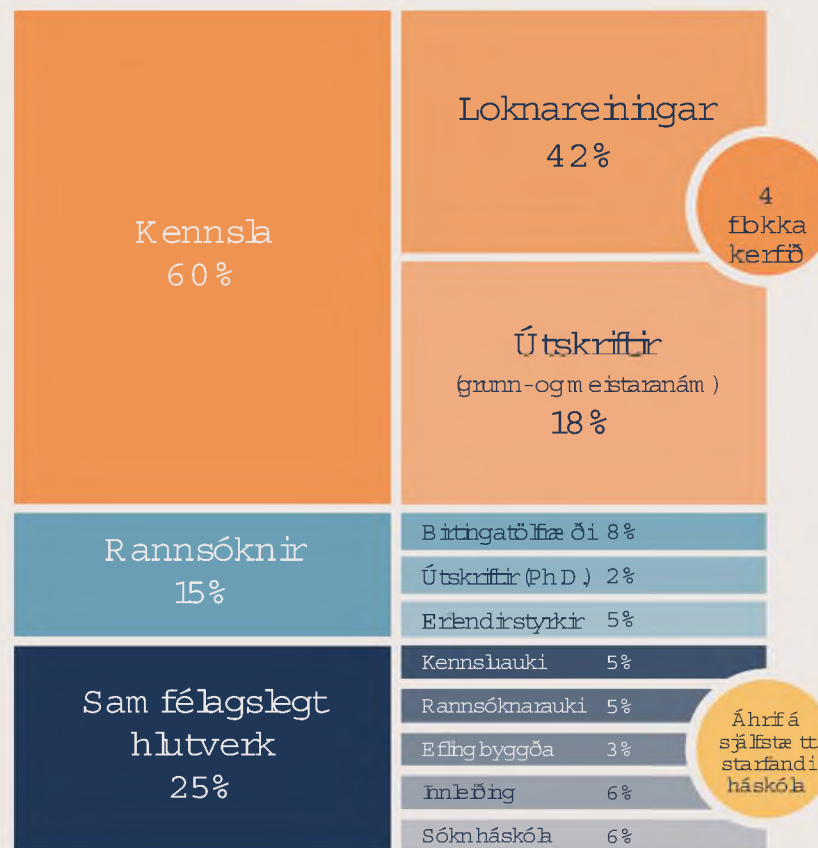
Tilað ná meðaltali OECD þurfti
6% aukningu á
útgjöldum á
nemenda á
Íslandi

3 m. kr. erum 6% aukning
á fjárhæðum háskóla.
Það dugar þó ekkittalað ná
meðaltali OECD þar sem
nemendum hefur fjölgað um
3% frá skólárinu 2019-20

Breytingar á
fjárlagaliðum HV IN

07 Nýsköpun og
rannsóknastarfsem i

112 Fjárskipti,
netöryggiog
stafræn þróun

Fram lög til
háskóla 2024

Þróun
fjármögnunar
háskóla

Nemendapróun

Fram lög á
ársnemum

Þróun
fjárfheimilda til
háskólastigs í
fjármálaáætlan

Education at a Glance

Samanburður við
Norðurlöndin

Stjórnarráð Íslands
Háskóla-, iðnaðar- og
nýsköpunarráðuneytið